

Δ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Έχετε γράψει ένα άρθρο σχετικά με το σχολείο. Ο αρχισυντάκτης της εφημερίδας στην οποία θα δημοσιευτεί πιστεύει ότι, για να γίνει καλύτερο, πρέπει να χωριστεί σε ενότητες και κάθε ενότητα να έχει το δικό της τίτλο. Χωρίζετε το κείμενο σε ενότητες. Στον πίνακα που ακολουθεί μετά το κείμενο βρίσκετε τον πιο κατάλληλο τίτλο και βάζετε τον αριθμό του δίπλα στην ενότητα στην οποία αντιστοιχεί. Επίσης επιλέγετε και το γενικό τίτλο και βάζετε τον αντίστοιχο αριθμό στην αρχή του άρθρου.

ΠΡΟΣΞΕΤΕ: οι τίτλοι που πρέπει να επιλέξετε είναι ΟΚΤΩ (8) μαζί με το γενικό τίτλο. Υπάρχουν άλλοι οκτώ τίτλοι που δεν χρησιμοποιούνται.

--

Το σχολείο που θέλει να αναπτύξει τη δημιουργικότητα των μαθητών του θα πρέπει να μεριμνήσει για τη δημιουργία κατάλληλου κλίματος και ευνοϊκών συνθηκών. Προγράμματα, βιβλία, μέθοδοι διδασκαλίας, δάσκαλοι και μαθητές θα πρέπει να προσαρμοστούν και να στραφούν προς αυτή την κατεύθυνση. Η μηχανική μάθηση, η τυποποίηση της διδασκαλίας, η παθητική επανάληψη, η παιδαγωγική του «κάνε το όπως σου το λέω» θα αποκλειστούν και θα αντικατασταθούν με μεθόδους όσο γίνεται περισσότερο ενεργητικές. Η θεματολογία των μαθημάτων θα αλλάξει και θα στραφεί σε θέματα που η πραγματοποίησή τους ενδιαφέρει ένα μαθητή ή μια ομάδα μαθητών.	
---	--

Συχνά ερωτήματα όπως «τι θα ήθελες να κάνεις» και «πως σκέπτεσαι να εργαστείς» βρίσκονται στη βάση μιας δημιουργικής παιδευτικής διαδικασίας που σέβεται την ατομικότητα του μαθητή και πιστεύει στις δημιουργικές του δυνατότητες. Από τις μεθόδους μάθησης σημαντικότερη είναι η διευρυντική κατά την οποία η οργάνωση της ύλης και η σύνδεση των γνωστικών τμημάτων επαφίεται στον ίδιο το μαθητή, ώστε η μάθηση να παίρνει μια δημιουργικά εξατομικευμένη μορφή σχετιζόμενη άμεσα με την εργασία, να είναι δηλαδή μάθηση πραγματική.	
--	--

Ο δάσκαλος εξάλλου θα πρέπει να είναι σε θέση να επανατοποθετήσει τον παραδοσιακό του ρόλο, να τον αναθεωρήσει κριτικά και να παραμερίσει το μοντέλου του παραδοσιακού δασκάλου. Θα πρέπει να μείνει ανοιχτός και ευέλικτος, να οργανώνει, να εμπνέει, να ενθαρρύνει, να δίνει τις πληροφορίες που χρειάζεται ο μαθητής για τη δουλειά του ή να τον κατευθύνει σωστά στην αναζήτηση και την ανεύρεσή τους. Με άλλα λόγια, θα πρέπει να είναι ο ίδιος δημιουργικό άτομο.	
---	--

<p>Πιο συγκεκριμένα, η σχολική ζωή στο δημιουργικό σχολείο θα μπορούσε να οργανωθεί με τρόπους που να ευνοούν τις πρωτοβουλίες, τις επιλογές, τις εργασίες των μαθητών σε θέματα που τους ενδιαφέρουν. Να ανατίθεται για παράδειγμα στους μαθητές η οργάνωση και παρουσίαση ορισμένων μαθημάτων, διαφόρων εκθέσεων, έκδοσης περιοδικού ή εφημερίδας, θεατρικών παραστάσεων, ομιλιών για θέματα επικαιρότητας, κοινωνικά, πολιτικά, επιστημονικά.</p>	
<p>Στο δημιουργικό σχολείο πρέπει να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή των μαθητών στο διάλογο. Κάτι τέτοιο μπορεί να οδηγήσει στην εκτροπή από τη διδασκαλία που έχει σχεδιάσει ο δάσκαλος. Ο καλός δάσκαλος ποτέ δεν ξέρει πού θα βγάλει τελικά το μάθημα, και σε αυτό τελικά βρίσκεται η γοητεία του έργου του. Ένα μάθημα που οδηγεί εκεί που αυτός έχει σχεδιάσει, δεν είναι πάντα το καλύτερο μάθημα.</p>	
<p>Στο δημιουργικό σχολείο πρέπει να προσεχτεί ιδιαίτερα ο τρόπος υποβολής των ερωτήσεων. Θα μπορούσαμε να διακρίνουμε τις ερωτήσεις σε ερωτήσεις κλειστές και ανοιχτές. Κλειστές είναι εκείνες που ο δάσκαλος ξέρει την απάντηση και την περιμένει. Ακούει αδιάφορα ή δεν ακούει καθόλου τις άλλες απαντήσεις. Ο μαθητής δεν απορεί, δεν ρωτάει, δεν ενθαρρύνεται στην απορία ή στην ερώτηση, δεν βλέπει να λαμβάνεται υπόψη η προσπάθεια του και κατά συνέπεια δεν διακινδυνεύει μια απάντηση λαθεμένη. Ο δημιουργικός μαθητής δυσφορεί σε τέτοιες συνθήκες μαθήματος και αντιδρά συχνά με απρέπεια ή με ειρωνεία.</p>	
<p>«Να κάνετε ερωτήσεις που να μην ξέρετε την απάντηση», αυτό είναι το αίτημα της δημιουργικότητας. Η στενή όμως αντίληψη για την αγωγή, που περιορίζει το ρόλο της στο γνωστικό υλικό αποκλειστικά, δεν αφήνει το δάσκαλο να κινηθεί στο χώρο της συλλογικής προσπάθειας. Ο δάσκαλος δεν έχει τη δυνατότητα να εκμεταλλευτεί τις δημιουργικές προοπτικές που δίνουν οι ανοιχτές ερωτήσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η δεξιότητα της παραγωγής γραπτού λόγου. Ο φιλόλογος ζητάει από τους μαθητές να γράψουν ένα κείμενο πάνω σ' ένα θέμα με σχεδόν δεδομένη την απάντηση. Γιατί δε ζητάει τη γνώμη τους πάνω σ' ένα πραγματικό ερώτημα; Γιατί δεν τους ζητάει προτάσεις για την επίλυση ενός πραγματικού προβλήματος; Γιατί δεν τους ασκεί στη συγγραφή ενός συλλογικού κειμένου; Αλλά και γενικά το σχολείο γιατί δε βοηθάει τους μαθητές να χρησιμοποιούν τα χέρια τους, να κατασκευάζουν, να ερευνούν, να αποκτούν προσωπικές εμπειρίες και γνώσεις; Προς αυτήν την κατεύθυνση οφείλει να κινείται το δημιουργικό σχολείο.</p>	

Διασκευή από το κείμενο
Το σχολείο της δημιουργικότητας
Κώστας Μπαλάσκας

1	Αποφυγή των κλειστών ερωτήσεων.
2	Σεβασμός στη δημιουργικότητα του μαθητή.
3	Ευνοϊκές συνθήκες για ένα δημιουργικό σχολείο.
4	Προσδιορισμός των κλειστών ερωτήσεων.
5	Αλλαγές στις μεθόδους μάθησης και διδασκαλίας.
6	Η δημιουργικότητα του μαθητή γίνεται το κέντρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
7	Ενθάρρυνση της αυτενέργειας δραστηριότητας του μαθητή.
8	Στόχος του σχολείου η πραγματική μάθηση.
9	Το δημιουργικό σχολείο.
10	Σύνδεση των ανοιχτών ερωτήσεων με τη δεξιότητα του γραπτού λόγου.
11	Αναθεώρηση του παραδοσιακού ρόλου του δασκάλου.
12	Χαρακτηριστικά γνωρίσματα του παραδοσιακού σχολείου.
13	Η συμβολή των ανοιχτών ερωτήσεων στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας.
14	Η σημασία της δημιουργικότητας του δασκάλου.
15	Το παραδοσιακό σχολείο αλλάζει.
16	Συμμετοχή των μαθητών στην εξέλιξη του μαθήματος.